
DATUM
2024-03-08

Provtagningsflöde för patienter med kommunal primärvård efter införande av SDV

I takt med övergången till Skånes digitala vårdssystem (SDV) framkommer nya utmaningar och möjligheter för provtagningsflödet, särskilt för patienter som erhåller kommunal primärvård och behöver tjänster i hemmet. En arbetsgrupp har analyserat befintliga rutiner, identifierat brister i effektivitet och patientsäkerhet och noterat en delvis redan påbörjad övergång till digitala lösningar. Med insikten om att befintliga metoder inte räcker till, uppstår ett akut behov av en genomgripande digitalisering av processen. Detta kräver samarbete över huvudmannagränserna. Mot denna bakgrund söker *Skånegemensam samverkansgrupp digitalisering* nu uppdrag från Central tjänstemannaberedning att genomföra en förstudie som ska kartlägga juridiska och tekniska möjligheter för att implementera en kostnadseffektiv digital lösning som möter framtidens krav på vårdkvalitet och tillgänglighet.

Mot bakgrund av ovan efterfrågar nu *Skånegemensam samverkansgrupp digitalisering* uppdrag från Central tjänstemannaberedning för vidare utredning.

Förslag till beslut

- **att** uppdra åt *Skånegemensam samverkansgrupp digitalisering* att genomföra en förstudie av vilka möjligheter som finns, såväl juridiska som tekniska, att tillskapa en digital lösning för provtagningsflödet för patienter med kommunal primärvård. Förslag på digitala lösningar ska så långt det är möjligt vara kostnadsberäknade.

Bakgrund till uppdraget

Sammanfattning

- I förarbetet inför Skånes digitala vårdssystem (SDV) upptäcktes att provtagningsflödet mellan Region Skåne och kommunerna behöver förändras, särskilt för patienter med kommunal primärvård som behöver provtagning i hemmet.
- En arbetsgrupp bildades och träffades vid tre tillfällen för att utreda en bättre lösning för provtagningsflödet som beaktar patientsäkerhet, arbetsmiljö och kvalitet. Gruppen konstaterade tidigt att eLAB RS, en elektronisk portal för provtagningsprocessen internt i Region Skåne har accentuerat utmaningarna med provtagningsprocessen, men visar också på en möjlig lösning.
- Gruppen kartlade hur provtagningsprocessen ser ut idag, vilket visade på variationer i processen beroende på vem som beställer provtagning och var proverna lämnas in. Många utmaningar identifierades, inklusive ojämn kvalitet och långa väntetider.
- Gruppens konstaterade att nuvarande provtagningsprocess varken är effektiv eller patientsäker. Diskussioner pekade på behovet av en gemensam digital lösning för att förbättra processen och göra den mer jämlik.
- Skånegemensam samverkansgrupp digitalisering beslutade att upplösa arbetsgruppen och eskalera behovet av en digital provtagningsprocess till Central Tjänstemannaberedning, erkännande att pappersbaserade rutiner inte är tillräckliga.

Beskrivning

Under Region Skånes förarbeten inför lanseringen av Skånes digitala vårdssystem (SDV) har uppdagats att några av flödena mellan Region Skåne och de skånska kommunerna kommer att förändras, ett av dessa är provtagningsflödet. För patienter med kommunal primärvård, som inte kan ta sig till öppenvårdsmottagning, ordinerar provtagningar och åtgärder som utförs i hemmet av kommunens sjuksköterska. När provtagning sker i patientens hem behövs, utöver ordination, provtagningsmaterial och etiketter. Initialt sågs ett behov av att se över/skapa nya rutiner för laboratorieprover som ordinerats från regional primärvård, ASIH och mobila team (inklusive i-DOC), specialistvård (somatisk och psykiatrisk) men som utförs av kommunsjuksköterskan, inför Region Skånes inträde i SDV. Kontakt etablerades mellan de som arbetar med införandet av SDV och Vårdsamverkan Skånes Skånegemensamma samverkansgrupp digitalisering.

En arbetsgrupp bestående av berörda parter sattes samman:

Evelina Nilsson Harvey (hälso- och sjukvårdsstrateg Malmö stad)

Theresa Andersson (utvecklingsstrateg digitalisering Malmö stad)

Tatiana Luchi Barazzuol (Primärvården Skånes digitaliseringsenhet)

Blinera Zogaj (sjuksköterska Kristianstad kommun)

Diana Ivan (sektionschef/sjuksköterska Malmö stad)

Birgitta Ljungbeck (medicinskt ansvarig sjuksköterska Hässleholms kommun)

Lotta Tyrberg (medicinskt ansvarig sjuksköterska Östra Göinge kommun)

Emma Jansson (hälso- och sjukvårdsstrateg Skånes Kommuner)

Jenny C Andersson (Hälso- och sjukvårdsstrateg Primärvården Skånes Digitaliseringsenhet),

Charlotta Åkesson (verksamhetschef Primärvården)

Elisabet Sjöberg-Wester (strateg/kvalitetsledare Labbmedicin)

Eva Björklund Rekman (SDV-projektet)

Kristina Berntsson (SDV-projektet)

Louise Roberts (ledningsstrateg Koncernkontoret).

Gruppen, som har träffats vid tre tillfällen (2023-12-08, 2024-01-12 samt 2024-02-09), hade som målsättning att ta fram en fungerande lösning för kommande provtagningsflöde – en lösning som är bättre än den vi har idag och tar hänsyn till patientsäkerhet, arbetsmiljö och kvalitet. Det konstaterades dock redan på gruppens första möte att kommande provtagningsflöde delvis redan är här i och med att eLAB RS, en elektronisk portal för hantering av digitala beställningar till Laboratoriemedicin, redan börjat införas i Region Skånes verksamheter. På mötet konstaterades också att det fanns behov av att kartlägga hur provtagningsprocessen fungerar i nuläget:

- Från vem och hur beställningen kommer?
- Från vem och hur man får tillgång till provtagningsmaterial?
- Till vem och hur proverna lämnas in?

Utgångspunkten för "kartläggningen" var de fyra kommunerna som finns representerade i gruppen, d.v.s. Hässleholm, Kristianstad, Malmö och Östra Göinge.

På gruppens andra möte redovisades resultatet av kartläggningen. Förloppet tycks skilja sig åt beroende på vem som lägger provtagningsbeställningen (vårdcentral, AK-mottagning eller specialistklinik), vilken vårdcentral man försöker hämta material från och beroende på var provet lämnas in (alla vårdcentraler vill inte ta emot prover som de inte själva ordinerat/förmedlat vilket försvårar inlämning av tagna prover på olika vis. Ibland ställs krav på särskilda ersättningar, ibland ringer utförare in och rapporterar att prov tagits, ibland signerar annan än provtagaren, labmedicin behöver få in beställningar digitalt, vissa arbetsmoment riskerar att försämra analytiska kvaliteten, många och långa väntetider vid utlämning av provtagningsmaterial, registrering, inlämning av provsvar mm).

På gruppens tredje möte konstateras att nuvarande provtagningsprocess vare sig är effektiv eller patientsäker. För att förbättra processen räcker det inte att ta fram en rutin för pappershantering – det behövs en gemensam digital lösning. För att få till stånd en gemensam digital lösning krävs en överenskommelse mellan de 34 huvudmännen om informationsdelning i samband med provtagning. En överenskommelse förutsätter svar på frågor av såväl juridisk som teknisk karaktär. Gruppen var enig om att tillskapandet av en digital provtagningsprocess är nödvändig för att skapa en försvarbar arbetsmiljö, ett effektivt flöde och en jämlik patientsäker vård och beslöt att gå tillbaka till Skånegemensam samverkansgrupp digitalisering och förklara visa på underlaget att det inte är tillräckligt (ens möjligt) att försöka hitta rutiner som kompenserar för frånvaro av en gemensam digital lösning.

Skånegemensam samverkansgrupp digitalisering beslöt på sitt möte 2024-02-21 att upplösa den tillsatta arbetsgruppen som hade i uppdrag att se över/skapa nya rutiner för att säkra provtagningsprocessen efter Region Skånes inträde i SDV samt att eskalera behovet av digital provtagningsprocess till uppdragsgivaren Central Tjänstemannaberedning.